

F.T. Spaniel - en moderne jagthund

Tekst: Ole Geert Dam

Der er ingen tvivl om, at vore racer, henholdsvis F.T. Springer Spaniels og F.T. Cocker Spaniels, de sidste 15 år, har oplevet en voldsom fremgang, og den danske jæger har for længst fået øjnene op for, hvor perfekte netop Spaniels er til moderne dansk jagt.

Effektiviseringen af det danske landbrug, gennem, især de sidste 25 år, har betydet, at "markvildtet" (agerhøns - harer m.v.) stort set er forsvundet, det i hvert fald, hvis vi taler om en naturlig bestand, og denne udvikling har betydet, at den danske jæger stort set ikke mere har mulighed for at dyrke jagt

på de åbne marker, men udelukkende jagt i skov, hegn og moser, hvor det jagtbare vildt nu befinder sig.

Denne ændring har bl.a. betydet, at priserne for at leje et stykke jagt, indeholdende netop skov og moser, er steget eksplosivt.

En anden væsentlig ændring er, hvilke typer hunde den danske jæger har brug for under disse ændrede terræntyper for afholdelse af jagt.

Tidligere havde alle jægerne, eller i hvert fald et stort flertal, en såkaldt "stående hund", altså hunde, hvis forcer lå i at gå stort på de åbne marker, hvor man kunne se

hunden. Her kunne hunden måske gå ud på 100 til 200 meters afstand, og når de fik kontakt med et stykke vildt, kunne de tage stand (fastlåse vildtet), og fastholde denne stand til jægerne kunne nå frem, og på kommando, bede hunden rejse vildtet for herefter at kunne afgive skud.

Jeg tror alle, som har oplevet denne jagtform med toptrimmede stående hunde, har været dybt imponeret, og det er da også et smukt syn, og en oplevelse i sig selv, at se en vel-dresseret stående hund, som kan sit job til ug.

Det sørgelige er, at i dag er denne jagtform, stort set, kun mulig på udsatte fugle, og mange, såkaldte "stående hundefolk", indrømmer da også, at det at gå på jagt med stående hund, som det oprindeligt var tiltænkt, i dag kun kan betragtes som en sport, fremfor, hvad det engang var, en jagtform.

Vi ser da også i dag, at hvis man, som stående hundemand, ønsker at bruge sin jagthund til det den er skabt til, må flere rejse f.eks. til Norge eller Sverige, for at dyrke rypejagten i de storslåede fjelde, for her kommer den stående hunds forcer stadig til sin ret.

De som ikke har mulighed for rypejagten (hvilket er langt størsteparten), har så forsøgt at bruge deres stående hund i netop hegn, mose og skov, men her er det som om, at meningen med den stående hund forsvinder, for hvad nytter en perfekt stand, på f.eks. en

fasan, måske 50-100 meter fra føreren, hvis føreren ikke har mulighed for at se hunden, og derved komme op til den, for herefter at afgive skud.

Mange stående hundefolk har erkendt problemet, og opdrætterne af F.T. Spaniels, har indenfor de sidste måske 5-10 år oplevet, at der, blandt deres hvalpekøbere, findes mange jægere, som tidligere har haft stående hunde. Set ud fra et Spaniel-synpunkt er dette selvfølgelig en glædelig udvikling, for ingen jagthunderacer er mere ideelle til jagt i netop hegn, mose og skov end en Spaniel.

Netop overgangen fra en stående jagthunderace til en Spaniel, har dog, i nogle tilfælde, givet problemer, for det kan godt være, at disse tidligere stående hundefolk, har prøvet at træne deres stående hunde op til en høj standard, men mange af dem, har måttet sande, at de dressurmetoder, de anvendte til deres stående hunde, slet ikke var brugbare, når de skulle træne en Spaniel.

Mange jægere, som ser en Spaniel arbejde, måske for første gang, bliver dybt imponerede af deres store arbejdsiver og arbejdsglæde, og når de ser en Spaniel, nærmest nedlægge et brombærstykke, så vil deres erfaring sige dem, at en hårdtgående hund også er lig med et hårdt temperament. Vi Spaniefolk ved, at lige det modsatte er tilfældet, for her er nemlig skabt det unikke, at samtidig med, at man har fået en hårdtgående jagthund, har man oveni skabt en, rent temperamentsmæssigt, blød hund. Med et moderne udtryk kaldes dette "dresserbarhed".

Ordet "dresserbarhed" kan dog fortolkes på mange måder, alt efter den enkeltes udgangspunkt. Er udgangspunktet f.eks. "en stående jagthunderace, kunne ordet fortolkes med, at hunden let lader sig underkue, hvor man f.eks. gennem dominans eller magt, får hunden til at lyste, som man ønsker det.

Mange har erfaret, at bruger man disse metoder overfor en Spaniel, vil man godt nok få en lydig hund, men arbejdsiveren eller arbejdsglæden er lige pludselig væk, og frem for at få udnyttet den effektivitet, der ligger i netop en Spaniels arbejdsglæde, får man i stedet, en hund, som lusker rundt, uden jagtlig effektivitet.

Modsat findes der også dem, som på forhånd har hørt, at en Spaniel er en blød hund, hvorfor de måske slækker på lydigheden (grunddressur), og tager blot hunden med på jagt, uden at have arbejdet ordentligt med lydigheden. Her oplever man så, at en Spaniel nærmest eksploderer mellem hænderne på en, hvor hunden spurter sanseløst rundt og går på jagt for sig selv, og derved bliver en pestilens frem for en effektiv jagthund.

For at få det optimale ud af sin Spaniels medfødte arbejdsiver og dresserbarhed, er det enormt vigtigt, som udgangspunkt, at forstå 2 væsentlige ting, når man har med Spaniels at gøre:

1) Det er vigtigt at gøre sig klart, at Spaniels, som hunderacer, er skabt i England, og deres medfødte egenskaber er skabt med udgangspunkt i engelsk jagttradition.

2) For en Spaniel, betyder ordet "dresserbarhed" - "viljen til samarbejde".

En ting er at have en medfødt vilje til samarbejde, men for at aktivere viljen, er det vigtigt at forstå, at aktivering ikke sker gennem tvang, men kun gennem forståelsen for, og viden om, hvordan en Spaniel tænker, og konstruktivt bruge denne viden gennem dressuren af hunden.

Spaniels er skabt i England

Ser vi rent historisk på dansk jagttradition er

der ingen tvivl om, at vore traditioner omkring jagt, for en meget stor dels vedkommende, er hentet fra Tyskland - tænkt blot på vore vildtparader, hornblæsning m.v.. Bestemt gode og fast indarbejdede traditioner, som sætter ekstra kolorit på en jagtdag. Men det er ikke kun ovennævnte traditioner vi har fået fra Tyskland, for når vi taler jagthunde, var grundopfattelsen, blandt danske jægere, tidligere, også på baggrund af ideer fra Tyskland, og begrebet "kontinentale hunderacer" er almindelig kendt. Det vil sige, at når vi taler jagthunde, er de som udgangspunkt, skabt på det europæiske fastland - her især Tyskland.

Ingen tvivl om at man i Tyskland værdsætter ordet "alsidighed" meget, og når vi ta-

ler hunde, bliver en hund rangeret højt, såfremt den er så alsidig som overhovedet muligt. Tænk blot på hvor mange forskellige opgaver Schæferhundene i dag anvendes til. Det samme gælder de tyske jagthunderacer, hvor deres alsidighed, når vi taler om forskellige jagtformer, værdsættes højt. Denne forherligelse af alsidigheden har vi også adopteret her til Danmark, hvor bl.a. Danmark Jægerforbund, giver den såkaldte "fuldbrugsprøven", kæmpe omtale, og de vindende hunde her, omtales med stor respekt, og regnes for fremragende jagthunde. Der er absolut ingen tvivl om, at der er brugt rigtig mange træningstimer for at opnå disse resultater i alsidighed på forskellige jagtformer, og der er nok heller ingen tvivl om, at disse fuldbrugspræmierede hunde er gode jagthunde, men sammenligner man disse hunde, med hunde eller hunderacer, som er eksperter indenfor en special jagtform, ja kan de slet ikke følge med.

Det er jo at sammenligne med 10-kamp i atletik, for vi mennesker. Her er det også imponerende hvad den enkelte atlet er i stand til at træne sig op til i 10 forskellige atletikdiscipliner, men skal denne atlet, konkurrere med en ekspert, indenfor den enkelte disciplin, vil han være total chanceløs. Forestil Jer bl.a., hvis en 10-kæmper, skulle løbe 100 meter løb mod Usain Bolt, han ville tabe med mange meter.

Ud fra mit synspunkt er det også denne holdning som ligger til grund for henholdsvis kontinentale og engelske jagthunderacer, for mens man, på kontinentet, har satset på alsidighed, har man i England gået modsatte vej, og satset på at skabe specialister indenfor hver jagtform eller arbejdsområde indenfor jagt.

Vi kan tit grine lidt af de traditionsbundne englændere, som altid har en ubændig tro på egne evner og idealer, men der er dog

nogle områder, hvor disse egenskaber har sine fordele, for når de først har sat sig noget for, er englænderne simpelthen eksperter i at få det gennemført, og vel at mærke gennemført, ned til mindste detalje, og også gennemført, på trods af, at nogle måske fra starten eller undervejs, tvivlede på, at planerne var mulige at gennemføre. Se blot på de netop afholdte Olympiske lege i London. Der var rigtig mange, som fra starten mente, at det var umuligt at gennemføre et så stort arrangement i en by som London, men efterfølgende har det vist sig, at mere perfekt arrangement aldrig er set før. Der var simpelthen tænkt på alt, ned til mindste detalje.

Næsten det samme skete under 2. verdenskrig, hvor mange, undervejs troede, at nu havde englænderne tabt, men hvad skete? Deres enorme tro på egne evner og idealer gjorde, at de til sidst fik vendt slaget og sejrede.

Denne stålsatte vilje til at gennemføre hvad man har sat sig for, på trods af megen modstand, så man også, da nogle engelske jægere, for mere end 100 år siden, satte sig det mål, at de ville skabe den perfekte jagthund for menigmand, som kun havde små arealer til rådighed. Nogle kalder det også den perfekte "roughshooting" hund.

For i forløbet med at skabe denne hund (i Danmark kaldet F.T. Spaniels), var der nogle, som lige pludselig ville forplumre målet, ved også at gå på udstillinger. På trods af, at disse udstillingsfolk havde støtte, af bl.a. Den Engelske Kennel Klub, ja så var der stædige opdrættere, som fastholdte det oprindelige mål, idet de udemærket vidste, at begyndte man at blande, f.eks. udstillingskrav ind i avlen (større alsidighed), så ville man aldrig nå det oprindelige mål om at skabe den perfekte roughshooting hund.

Nøjagtig samme historiske forløb kan også ses hos Retrieverne, hvor andre engelske

jægere, havde det formål, at skabe den perfekte apporterende jagthund, dette blev også opnået, ved stædig fastholdelse af de oprindelige tanker, uden at lade sig forvirre og påvirke af andre, som måske mente, at de var mere moderne, og samtidig mente, at de også kunne skabe en udstillingshund.

Denne fokusering og vilje til at skabe det perfekte, har i dag, mange hundegenerationer senere, betydet, at vore F.T. Spaniels (Working Spaniels), står med en arvmasse, som er unik, set i forhold til flere andre jagthunderacer, hvor man, i avlen, har satset mere bredt.

Englænderne har formået at skabe en specialist i jagtformen "roughshooting". En hund som kan være hårdtgående ud i ekstremerne, men som samtidig har et så blødt og føjeligt temperament, at de samtidig er fremragende familiehunde også.

Og det er måske netop her, at "kæden somme tider hopper af", for pas på, umiddelbart under denne bløde og føjelige overflade, gemmer sig en fuldblods formel 1 jagtmaskine med umådelig mange hestekræfter, og sætter man sig bag rattet, og tænder for motoren, og måske endda træder på speederen, ja så nytter det ikke noget, hvis man kun har taget kørekort til en almindelig familiebil, for det er slet ikke nok til at styre en fuldblods formel 1 racer, og slet ikke nok, hvis man samtidig vælger at køre formel 1 raceren ud, på en højhastigheds motorbane.

Det er også derfor, det kan være katastrofalt, hvis en dansk jæger, måske med baggrund i de kontinentale jagthunderace, mener, at man blot skal tage sin Spaniel, med på jagt i en ung alder, inden grunddressuren er overstået, for det har han altid gjort med de tidligere hunde han har haft, og det gik jo godt. Hvis man gør dette med en F.T. Spaniel, kan det godt være, at motoren hakker

lidt i starten, men pludselig opdager man, måske som lyn fra en klar himmel, hvilke kræfter man har sluppet løs, og derved vil det uundgåelige ske, nemlig, at man kører galt og derved har stor mulighed for at smadre sin formel 1 racer, og det var jo ikke lige det der var meningen, da man købte den.

Med ændringen af den danske jagt, fra hovedsagelig at foregå på markerne til at foregå i skov og moser, opstod også behovet for jagthunderacer, som bedre honorerede disse nye terræntyper. Fra, at man tidligere havde hentet sine jagthunde på kontinenten, begyndte man nu at hente sine jagthunde i England. Fra sidst i 1970'erne og i 1980'erne begyndte, i første omgang hundefolk, at importere, især Retrievere af rent jagtblod (i Danmark kaldet formel 1) fra England og fra midten af 1980'erne og op i 1990'erne begyndte man med F.T. Spaniels.

Den almindelige danske jæger, opdagede hurtigt, at disse engelske hunde, var skabt til jagt i moser og skov, og racerne oplevede derfor et kæmpeboom i efterspørgslen af hvalpe, hvor Retrievernes antal steg markant i løbet af 1990'erne, og F.T. Spaniels i løbet af 2000'erne. I dag er disse 2 jagthundetyper markant de største, når vi taler jagthunderacer i Danmark, og det årlige stambogsføringstal, af netop formel 1 Retrievere og F.T. Spaniels, overstiger mange gange, antallet af de, tidligere så populære kontinentale jagthunderacer.

Mange vil kalde denne udvikling naturlig, men med dette boom af de nye jagthundetyper, fulgte også en enorm efterspørgsel fra ejerne af disse hunde, som ønskede "kørekort" (træning) til deres hunde. Specialklubber, for disse nye hunde, blev etableret, og på trods af, at man i klubberne, gjorde et kæmpe stykke arbejde for at udanne nye trænere og oprette nye træningspladser overalt i landet, så kunne de umuligt dække behovet og efterspørgslen.

I sådan en situation skulle man tro, og helt sikkert forvente, at jægerens hovedorganisation i Danmark, Danmark's Jægerforbund (DJ), ville træde i karakter, for at understøtte et klart flertal af deres medlemmer, men nej, DJ opfattede desværre slet ikke udviklingen blandt deres medlemmers foretrukne jagthunderacer. Godt nok modtog DJ's selvfølgelig disse nye jagthunderacer på deres veletablerede træningspladser (penge i kassen), men problemet var, at trænerne, som stod på disse træningspladser, intet vidste om disse nye racer eller træningen af dem.

Dette skal bestemt ikke betragtes som en kritik af trænerne i DJ, for de gør et stort frivilligt arbejde, men mere som en kritik af DJ's organisation generelt, hvor konservatisme og selvhøjtidelighed desværre stadig præger billedet. DJ burde, for lang tid siden, have set, hvad et stort flertal af deres medlemmer havde af behov, og derved, gennem uddannelse af deres trænere, være med til at dække behovet for "kvalificeret træning" af medlemmernes foretrukne jagthunderacer, selvfølgelig til højnelse af dansk jagt som helhed.

Det burde også være soleklart, at en sådan uddannelse af trænerstaben, kun kan ske gennem specialklubbernes trænerstab, for de er de eneste, som på egen krop, selv har prøvet at træne og føre disse jagthundetyper. Som jeg tidligere har omtalt, så lærer man kun at styre en formel 1 racer på en højhastigheds motorbane, fra folk som selv har deltaget i racerløb. Jeg tror heller ikke Tom Christensens dygtighed som racerfører, er kommet af, at han har gået til undervisning hos en almindelig dansk kørelærer.

En ting er DJ's træningspladser, men hvis man ikke har haft mulighed for at følge med tiden her, så burde man, i hvert fald i DJ's medlemsblad "Jæger", kunne aflæse medlemmernes ændrede valg af jagthunderacer, men nej, her er desværre heller ikke sket en udvikling. Vi kan stadig læse spalte op

og spalte ned om jagt med stående hunde, og når der bliver bragt træningsartikler, er baggrunden stadig, at man mener, at en jagthund er en jagthund, og som sådan skal trænes ens, uanset om man har stående jagthunde, Retrievere eller F.T. Spaniels.

DET ER IKKE RIGTIGT!!

Når DJ endelig bringer en artikel, om f.eks. F.T. Spaniels, så er det fra Klubbens markprøvemesterskab, og så er artiklen godt gemt væk i en tillægssektion til Jæger, som hovedsagelig dækker foreningsnyt.

Når jægerne i Danmark, vælger f.eks. at skifte jagthunderace, så burde baggrunden være åbenlys, idet man selvfølgelig anser den valgte jagthunderace for at være den bedste, til netop den jagtform man dyrker, og alene dette, betyder faktisk en generel højnelse af dansk jagt, og det er derfor uforståeligt, at jægerens egen hovedorganisation ikke forlængst er fuldt med tiden, for at understøtte medlemsflertallets behov. Omkring jagthundesagen, så har DJ gennem de sidste 20 år blot "trådt vande", og kun flyttet sig i ubetydelig grad, hvor man stædigt fastholder gamle dogmer. Som eksempel kan nævnes, at FJD (Fællesrepræsentationen for Specialklubber for Stående Jagthunde i Danmark), stadig får stillet lokaler og sekretariat gratis til rådighed af DJ, mens der samtidig, ikke er tilflydt så meget som en krone fra DJ's store pengetank, til de specialklubber som varetager interesserne for jægerens foretrukne jagthunderacer.

Nu skal dette ikke opfattes, som om jeg mener, at FJD ikke skal have denne støtte, for det er kun naturligt, at Danmarks Jægerbund støtter jagthunderacerne, men det burde være rimeligt, om DJ tog skyklapperne af, og prøvede at følge med tiden og flertallet af dets medlemmer, og derved støtte jagthundesagen generelt til gavn for den danske jæger, og til gavn for dansk jagt som helhed.

